

1. منظور از نبوت عامه و نبوت خاصه چیست؟ و بیان نماید که عناصر نبوت از چند چیز است؟

نبوت عامه: مجموعه مباحثی که پیامبر معینی اختصاص ندارد و درباره امور مشترک پیامبران بحث می کند.

نبوت خاصه: به مباحثی اطلاق می شود که درباره نبوت یکی از پیامبران مانند حضرت محمد بحث و گفتگو می کند.

عناصر نبوت از دو چیز تشکیل می شود یکی قانون که همان وحی است ، و دیگری آورنده آن که همان پیامبر است

2. پیامبر کیست و مهمترین قید آن چیست؟

پیامبر بشری است که برای هدایت انسانها برانگیخته شده تا معارفی را بدون واسطه انسانی دیگر از مبدا الهی دریافت و ابلاغ کند.

1- پیامبر بشر است

2- پیامبران برای هدایت انسانها آمده اند.

3- پیامبران برانگیخته شده از سوی خدا هستند

4- میراث پیامبران مجموعه معارف نظری و عملی خاصی است که بینشی نو و روشی دیگر در زندگی انسانها ایجاد کرده است.

5- یکی از وظایف مهم پیامبران دریافت پیام الهی است.

3. وحی را تعریف کنید و توضیح دهید که چرا حقیقت وحی دست نیافتنی است؟

وحی: دریافت پیام الهی که از به عنوان وحی تعبیر می گردد یکی از وظایف اساسی پیامبران است

حقیقت وحی دست یافتنی نیست زیرا پدیده وحی یک پدیده طبیعی قابل شناخت با ابزار

متعارف عمومی و علمی نیست ، بلکه ارتباطی است خارق العاده میان خدای متعال و برخی انسان

های برگزیده که جز خود آنها کسی که به آن مرحله و موقعیت نرسیده باشد، نمی تواند از راز و رمز آن آگاهی بیابد.

4. معانی وحی را بر اساس آیات قرآن نام برده و توضیح مختصر دهید؟

1- اشاره پنهانی 2- هدایت غریزی 3- الهام 4- وحی تشریحی

اشاره پنهانی: حضرت زکریا پس از بشارت یافتن به داشتن فرزند، مکلف به روزه سکوت شد، پس به جای حرف زدن، با اشاره مقصود خویش را به مردم می فهماند.

هدایت غریزی و طبیعی: هر موجودی از جماد، نبات، حیوان و انسان، به طور غریزی و طبیعی راه بقا و تداوم حیات خود را می داند. از این هدایت با نام وحی در قرآن یاد شده است.

الهام یا وحی غیر ارسالی: این گونه الهامات رحمانی و عنایات ربانی، در هنگامه ضرورت به یاری رهبران الهی و بندگان صالح می آید. قرآن، وحی را به معنای وسوسه های شیطان نیز به کار برده است.

وحی تشریحی: وحی به این معنا، شاخصه نبوت است و در بیشتر موارد، کاربرد کلمه وحی و مشتقات آن در قرآن ناظر به این معنا است.

5. دیدگاه برخی از فرقه های مذهبی مسیحیت را درباره وحی بنویسید؟

وحی بر خلاف تصور رایج در میان برخی فرقه های مسیحیت که آن را با تجربه دینی قیاس کرده و می گویند: کتاب مقدس تفسیر اموری است که عیسی (ع) در کشف و شهود خود یافته است، از هرگونه دخالت ذهن پیامبر در بیان آن، خالی است.

6. مقدمه برهان ضرورت نبوت را بنویسید؟

برهان ضرورت نبوت با تکیه بر 4 مقدمه

1) هدف از آفرینش انسان، کمال راستین اوست 2) کمال واقعی انسان در گرو اختیار و انتخاب صحیح است 3) اختیار و انتخاب صحیح بدون معرفت و شناخت کافی، ممکن نیست 4) آگاهی های برخاسته از عقل و حس، در پاسخ به نیازهای انسان و رساندن او به سعادت واقعی کافی نیست.

7. با ذکر نمونه درباره محدودیت های حس و قوای ادراکی را به طور مختصر توضیح دهید
حس قلمرو خارج از محسوسات کاربردی ندارد و آنچه در مقام کمال مطلوب به دنبال آن هستیم شناخت خوب ها و بدها، باید ها و نباید هایی است که ما را به هدف نهایی می رسانند: مثال
1- علم در شناخت انسان، تاکنون پیشرفتی نداشته است.

2- روشی در دست نیست که بتواند انسان را در اجزا و در مجموعه و روابطش با محیط خارج بشناسد.

3- انسانی را که متخصصان علوم معرفی می کنند، شبیحی ساخته و پرداخته تکنیک های همان علم است.

8. مهمترین شبهات منکران بعثت پیامبران را در دنیای معاصر بیان نمائید؟

حالت اول شبهه: اگر چنین بود یعنی این گزاره ها و تعالیم بوسیله وحی در اختیار ما قرار نمی گرفت، عقل به تنهایی آنها درک کرده و درباره آنها حکم صادر می کرد، که در اینصورت عقل ما از وجود پیامبران بی نیاز می گردد.

حالت دوم شبهه: اگر مخالف عقل و برهان های عقلی باشد که در اینصورت مردود است و قابل پذیرش نخواهد بود.

9. انواع گزاره های وحیانی را نام برده و در هر یک توضیح دهید؟

1) موافق عقل بشری» شمول وحی بر تعالیمی که عقل نیز به صورت مستقل آن را درک می کند، مستلزم لغویت نیست، زیرا تایید دانسته های عقلی از سوی وحی، سبب می شود که آدمی به صحت و شناخت و داوری عقل خود اطمینان بیشتری یابد و احتمال خطای عقل را منتفی بداند.

2) گزاره های خردستیز» گزاره هایی که نه فوق عقل، بلکه ضد عقل هستند، یعنی با اصول قاطع عقلی ناسازگارند، این دسته از گزاره ها در زمره تعالیم آسمانی نخواهند بود.

3) گزاره ها و آموزه های فراحسی و فراعقلی» عقل انسان به گونه ای احساس می کند که می تواند تبیین و توضیح عقلانی از تعالیم و حیانی از خود ارائه دهد، یا فلسفه فرامین الهی را درک کند. عقل قادر به تحلیل و درک تعالیم و فرمان های فراعقلی نیست.

10. درباره معانی مختلف علم و رابطه آن با دین توضیح دهید؟

علم در معنای عام خود به معنای مطلق آگاهی است و شامل همه آموزه های آسمانی و انسانی می شود معنای دوم علم مجموعه یافته ها و آگاهی های بشر است. علم در مفهوم سومش که تلقی متداول و معاصر نیز هست به مجموعه معارف و نظریه های اثبات شده و برگرفته از یافته های تجربی است

11. نظریه عوامل تعارض بین علم و دین را در جهان مسیحیت توضیح دهید؟

توجهی که در مسیحیت با ظهور و پیشرفت خیره کننده دانش پس از رنسانس و به ویژه از عصر روشنگری (قرن هجدهم) به بعد به رابطه علم و دین مبذول شد، سرانجام حاصلی جز تصور عام و رایج مبنی بر ناسازگاری علم و دین نداشت. برخی فرضیه ها و نظریه های علمی با تعالیم کلیسا و ظاهر کتاب مقدس سازگار نبود؛ بنابراین کارزاری سخت میان جامعه دینداران قشری کلیسا و علم گرایان متعصب درگرفت. نتایج آن هر چه بود، دست کم در قرون نخستین، به سود دین و دیانت تمام نشد؛ اقبال به دین جای خود را به رویگردانی و نفرت داد و در نتیجه، جامعه و علم سکولار و دنیوی گرا سربرآورد.

12. دیدگاه طرفداران نظریه تمایز علم و دین را با ذکر دلیل بنویسید؟

مدافعان این نظریه تمایز استقلال کامل علم و دین به این اعتقاد دارند که روش علمی تنها روش ممکن در شناخت واقع نیست. تعمیم ناروای مفاهیم علمی و تبدیل کردن یک شیوه به اصلی کلی، نظیر این قاعده که روش های تجربی و حسی تنها روش قابل اعتماد در فهم و تبیین واقعیت است، نارواست.

13. انتقاد دوارده بر نظریه متمایز علم و دین را بنویسید؟

اشکال این دیدگاه نادیده گرفتن بخشی از زبان دین است که حقایق طبیعی را بیان می کند. علم و دین به رغم تعلقات گوناگون شان، به یک جهان طبیعت می نگرند.

14. طرفداران راه حا تعامل و گفت و گوی علو دین به چند گروه تقسیم می شوند؟

طرفداران این گروه را به دو دسته تقسیم می کنند:

کسانی که در ناحیه روش و پیش فرض ها، از حمایت غیر مستقیم علم و دین از یکدیگر سخن گفته اند و گروه دیگر درباره آموزه و دستاوردها و نظریات است و علم و دین را در محتوا، مکمل یکدیگر می دانند.

15. صدق ادعای پیامبران از چند راه قابل اثبات است؟ توضیح دهید؟

از سه راه قابل اثبات است : نخست قرآن اطمینان بخش ، مانند راستی و درستی و عدم انحراف از مسیر حق و عدالت در سراسر زندگی قیل وبعد از ادعای پیامبری « دوم معرفی پیامبر پیشین « سوم معجزه ، راه معجزه بی تردید کارایی گسترده و همگانی تر از دو راه پیشین دارد.

16. معجزه را تعریف و ویژگی های آن را بنویسید؟

معجزه ، پدیده ای است خارق العاده و خارج از نظامات علت و معلول شناخته شده مادی برای اثبات دعوی نبوت

سه ویژگی دارد، یکی آنکه قابل تعلیم و تعلم نیست « دوم آنکه مغلوب و تحت تاثیر نیروی قوی تر قرار نمی گیرد « سوم آنکه همزمان با دعوی نبوت و تحدی است.

17. کسی که مدعی نبوت است چه راههایی را باید بپیماید؟

یا از راه یک خارق العاده دیگر قابل مشاهد، اثبات کند یا آنچه را که خود مشاهده کرده و فراگرفته به دیگران نیز نشان دهد که این روشن ترین راه هاست و در قرآن این راه پیموده شده است

18. راه های شناخت قرآن را بنویسید؟

- 1- مطالعه تاریخی و سند شناختی قرآن از جهت زمان، و نحوه پیدایش اثر و پدید آورنده آن.
 - 2- مطالعه به لحاظ نقش آفرینی قرآن در زندگی فردی و اجتماعی و علمی بشر، و میزان اهتمام پیروان به قرائت، حفظ، نگهداری، تقدیس و استنساخ و تکثیر آن.
 - 3- مطالعه قرآن از نگاه صاحب نظران و قرآن شناسان.
 - 4- مطالعه قرآن از نگاه قرآن.
 - 5- مطالعه قرآن به اعتبار سازگاری و ناسازگاری آیات با یکدیگر
 - 6- مطالعه قرآن به اعتبار رعایت قواعد و صنایع ادبی در ساختار کلامی و لفظی آن (فصاحت و بلاغت)
19. به چه دلایلی نمی توان بهترین آثار مانند نهج البلاغه و غزلیات حافظ را که از نظر فصاحت و بلاغت بی نظیر می باشند معجزه دانست؟

اولا نمونه های یاد شده را به آسانی نمی توان هم سنگ قرآن دانست « ثانيا صاحبان این آثار نیز چنین ادعایی نداشته اند « ثالثا کسی یا کسانی در صدد هموردی ادبی با آنان بر نیامده است تا معلوم شود همانند آنها نمی توان آورد « رابعا شماری از صاحبان این آثار نه تنها بر عظمت و

یگانگی قرآن اعتراف کرده اند بلکه آن را خاستگاه معارف بشری و آبشخور حیات عقلانی و معنوی خود و دیگران نیز دانسته اند « خامسا آنکه حتی اگر سخنان سخنوران بزرگی چون ذات مقدس پیامبر گرامی اسلام (ع) و علی بن ابی طالب (ع) را با قرآن بسنجیم ، برتری آیات الهی بر آن سخنان در نزد اهل فن کاملاً آشکار است.

20. معنا و مفهوم کلمه تحریف را توضیح دهید؟

تحریف از ریشه (حرف) به معنای لبه، کناره، مرز یک چیز، گرفته شده است و در لغت به معنای منحرف ساختن، مایل کردن و دگرگون نمودن آمده است و تحریف سخن به معنای ایجاد گونه ای دگرگونی در آن است

21. شواهد تاریخی مصونیت قرآن را از تحریف بنویسید؟

1- حافظه شگرف عرب معاصر قرآن و علاقه مفرط آنان به حفظ و قرائت قرآن به سبب فصاحت و بلاغت و آهنگ خارق العاده آن.

2- انس فراوان مسلمانان با قرآن و حفظ و تلاوت آنان

3- تقدس قرآن نزد مسلمانان و حساس بودن آنان نسبت به هرگونه تغییر در آن.

4- دستورها و توصیه های ویژه پیامبر درباره تلاوت، کتابت، حفظ و جمع آوری قرآن

22. دلایل روایی مصونیت قرآن از تحریف را با ذکر نمونه بنویسید؟

الف- حدیث ثقلین که به صورت متواتر در منابع روایی شیعه و اهل سنت نقل شده است

ب- روایات پرشمار که قرآن را مرجع و محک بازشناسی آراء و تمایلات و جریانهای حق و باطل می داند.

ج- در روایاتی ضرورت محک زدن روایات با قرآن و کنارگذاشتن روایات مخالف قرآن را مورد تاکید قرار می دهند.

23. دلایل عقلی عدم تحریف قرآن را نام برده و درباره هر یک توضیح دهید؟

الف) آیات تحدی « یکی از دلایلی که قرآن پژوهان بر مصونیت قرآن از تحریف به آن استناد می جویند آیات تحدی است .

ب) اوصاف قرآن « دسته دیگری از آیات قرآن که عهده دار دلیل عقلی عدم تحریف قرآن کریم هستند ، آیات بیانگر اوصاف قرآن مجید می باشند.

24. پیامبران الهی با توجه به وظایفشان به چند دسته تقسیم می شوند؟

برخی از آنان برای قوم و قبیله ای برانگیخته می شوند تا آنان را از انحراف های عقیدتی یا اخلاقی و اجتماعی که بدان دچار شده بودند برهانند

برخی دیگر پیامبرانی بودند که ماموریت تبلیغ ، ترویج و استقرار شریعت پیامبران بزرگی مانند ابراهیم و نوح و موسی و عیسی (ع) را بر عهده داشتند

گروه سوم از فرستادگان الهی ، دارای کتاب آسمانی و شریعت بودند و به طور مستقل یک سلسله قوانین و دستورات به آنها وحی می شد و آنها ماموریت داشتند تا قوانین را به مردم ابلاغ و مردم را بر اساس آن هدایت نماید.

25. تفاوت رسالت پیامبر اسلام با سایر انبیاء در چیست؟

تنها رسالت پیامبر بزرگ اسلام برای راهنمایی و هدایت عموم مردم جهان مبعوث شده بود بر خلاف رسالت سایر انبیا که هر کدام برای امت خاصی مبعوث می شدند.

26. با ذکر احادیثی از پیامبر و ائمه درباره خاتمیت توضیح دهید؟

پیامبر(ص) فرمودند: منزلت هارون برای موسی باشی؟ جز آنکه پس از من پیامبری نخواهد آمد.

امام باقر(ع) فرمودند: ای مردم بدانید که پس از من پیامبر و آیین و سنت دیگری نخواهد آمد.

27. یکی از مبانی ختم نبوت جامعیت دین اسلام است در باره آن توضیح دهید؟

آنچه که از منظر عقل می توان عدم لزوم نوبت جدید را توجیه کند ، گستردگی ، جامعیت و فراگیری آموزه ها و قوانین آخرین مکتب آسمانی است زیرا یک جانبه بودن و جامع نبودن یک مکتب دلیل منسوخ شدن خود را به همراه دارد.

28. در باره مراتب دین توضیح داده و چرا پیامبران دین خود را اسلام و خویشتن را مسلمان نامیدند؟

از نظر قرآن ، حقیقت و ماهیت دین واحد است و همه پیامبران مردم را به دین فراخوانده اند. اسلام ، تسلیم شدن در برابر حق در مقام عمل و اعتقاد است زیرا همه هدف فرستادگان خدا یکی بوده و همه می خواستند انسان ها را به هدف نهایی خلقت برسانند. همچنین منشا انگیزه دعوت و اصول اساسی تعالیم آنان نیز یکی بوده است. از همین رو ، پیامبران دین خود را اسلام و خویشتن را مسلمان خوانده اند.

29. مهمترین ویژگی های سیستم قانون گذاری اسلام را که تضمین کننده جاودانگی آنها می باشد را نام برده و درباره هر یک مختصراً توضیح دهید؟

1) ورود عقل در حریم قانون گذاری «عقل در منابع دینی ، به ویژه قرآن کریم ، بسیار مورد توجه و عنایت قرار گرفته است

2) اجتهاد قوه محرکه اسلام « اجتهاد مقوله ای است که می تواند اسلام را با مقتضیات زمان سازگار سازد.

3) مبتنی بودن احکام اسلامی بر مصالح و مفاسد واقعی « از آنجا که شارع حکیم است ، هر دستوری که صادر می کند ، مبتنی بر مصالح و مفاسد فردی یا اجتماعی ، دنیوی یا اخروی است.

4) توجه به احکام اولیه و ثانوی « یکی از مسائلی که بر پویایی و توانمندی دین اسلام در پاسخگویی به نیاز های مختلف در شرایط و اوضاع متفاوت کمک می کند ، تقسیم احکام به اولی و ثانوی است.

5) عدم توجه به شکل و صورت ظاهری زندگی « اسلام هرگز به شکل و صورت ظاهر زندگی نپرداخته است. آموزه های دینی ، همه متوجه روح و معنا و راهی است که بشر را به آن هدف ها و معانی می رساند.

6) قوانین کنترل کننده « یک سلسله اصول و قواعد در اسلام وجود دارد که بر قوانین دیگر حاکم است

7) اختیارات حکومت اسلامی « یکی از عواملی که بسیاری از مشکلات قانونگذاری اسلام را حل می کند ، این است که به حاکم اسلامی اجازه داده شده است به صورت عام و فراگیر در امور امت و مسلمانان دخل و تصرف کرده.

30. منظور از تراحم بین احکام در فقه اسلامی چیست با ذکر مثال؟

ما معتقدیم قوانین دینی در عین اینکه آسمانی است ، زمینی است یعنی بر اساس مصالح و مفاسد موجود در زندگی بشر تنظیم شده است. قرآن خود ، این موضوع را گوشزد کرده و پیامبر و ائمه در خیلی از موارد به علل و فلسفه احکام پرداخته اند. از آنجا که مصالح و مفاسد در یک درجه نیستند ، فقیهان بابی را با عنوان تراحم بین احکام در فقه گشوده اند. مانند اینکه لمس بدن نامحرم حرام است ، ولی اگر نامحرمی تصادف کرد و در حال مرگ قرار داشت ، در اینجا تراحم میان لمس بدن نامحرم و نجات او پیش خواهد آمد.

31. احکام اولیه و ثانویه را با ذکر مثال توضیح دهید؟

احکام اولیه احکامی هستند که مستند به نیاز های ثابت انسان هاینند و این احکام جز موارد خاص ، مثل اضطرار و تبدل موضوع هرگز قابل تغییر و دگرگونی نیستند

احکام ثانویه احکامی هستند که در هنگام بروز ضرورت های زندگی فردی و اجتماعی مقرر می شوند و مبتنی بر علل و انگیزه های ثانوی اند در واقع عدم دسترسی به حکم اولی ، ملاک جعل حکم ثانویه می شود.

32. حدود اختیارات حاکم اسلامی را مختصرا توضیح دهید؟

حاکم اسلامی می تواند بر اساس مصالح اسلامی و مسلمانان ، مردم را به کاری اجبار و الزام کند. حکم حاکم ، محدود به اجرای احکام شرعی نیست.

33. روشی برون دین را درباره شناختن قلمرو و اهداف و مقاصد دین را توضیح دهید؟

در رویکرد برون دینی، از بیرون (پیش از رجوع به متون دینی) به دین نگریسته می شود. طرفدارن این نظریه ، موضوع انتظار بشر از دین را مطرح می سازد و معتقدند بر مبنای انتظاری که از دین دارند ، حدود و قلمرو آن مشخص می شود.

34. روش درون دینی را در درباره شناختن قلمرو و اهداف و مقاصد دین را توضیح دهید؟

در این رویکرد ، اعتقاد بر آن است که برای تحدید هدف و قلمرو دین باید به متون دینی رجوع کرد و از آنها یاری جست. بنابراین نظر ، هیچ منبع یا مرجع دیگری غیر از خود دین ، توان آن را ندارد که درباره قلمروهای هدایت و رسالت دین سخن بگوید زیرا خود دین ، حقیقتی ناطق و گویاست.

35. درباره مفهوم سکولاریسم و کاربرد آن به طور مختصر توضیح دهید؟

بیشتر دین پژوهان و دانشمندان غربی، چنین می اندیشند که باید مسائلی را که در قلمرو توان اندیشه و عقل بشری است و انسان قادر است با عقل و علم آنها را بشناسد، از مسائلی که در قلمرو دین است، جدا کرد و از همین جاست که تئوری سکولاریسم زاده می شود. که از اندیشمندان و متفکرین، در جواب این تئوری باید گفت که با بازگشت به دین پاسخ پرسش هایی از قبیل: هدف آفرینش و فلسفه زندگی و هدف آن، معمای مرگ و ... پاسخ داده می شود.

36. علل و عوامل ظهور سکولاریسم را نام برده و هر یک را به طور مختصر توضیح دهید؟

1) محتوای متون دینی مسیحیت (تفکیک دین و دولت)

2) فقدان قوانین اجتماعی و حکومتی در مسیحیت

3) فساد مالی و اخلاقی در دستگاه کلیسا

4) جزمیت، مصونیت و خشونت کلیسا

5) جنبش اصلاح دینی

1) محتوای متون دینی مسیحیت (تفکیک دین و دولت): می توان گفت اندیشه جدایی نهاد دین (کلیسا) و نهاد حکومت از ماهیت آیین محرف مسیحیت نشئت گرفته و فقدان متن وحیانی دست نخورده، سبب پیدایش باورهای نادرست و رواج عقاید خرافه آمیز گردیده است.

2) فقدان قوانین اجتماعی و حکومتی در مسیحیت: هنگامی یک دین می تواند ادعای حضور و دخالت در صحنه سیاست و اجتماع را داشته باشد که دارای قوانین و نظام اجتماعی و حکومتی باشد؛ در حالی که آیین مسیحیت نه تنها فاقد چنین نظامی است، بلکه مسیحیان که خود را تا نیمه نخست قرن یکم میلادی موظف به پیروی از دستورات تورات می دانستند، از آن به بعد شریعت موسی (ع) را که مشتمل بر بعضی احکام اجتماعی بود، نسخ و لغو کردند.

3) فساد مالی و اخلاقی در دستگاه کلیسا: روحیه ساده زیستی و زندگی متوسط که از نصایح انجیل و آباء کلیسا بود، و کلیسا مردم را بدان موعظه می کرد، به فراموشی سپرده شد و کشیشان در عمل از راههای مختلف، چون فروش آموزش نامه و مقالات دینی، تحریف، همکاری و حمایت از حکومت ها و ... و توسط گرفتن حق ازدواج از کشیشان عوامل فساد دیگری در بینشان شروع شد، که یکی از دلایل اصلی بحران اخلاقی آنها به حساب می آمد.

4) جزمیت، مصونیت و خشونت: جزم گرایی و اعطاف ناپذیری، و تعصب و نقد ناپذیری، اعمال رفتار خشونت آمیز کلیسا با مخالفان، مثلث شومی است که چهره واقعی کلیسای قرون وسطا را به روشنی ترسیم می کند. بر این اساس زمزمه هایی مبنی بر مانعیت دین از پیشرفت و زمینه انزوای دین و رشد سکولاریسم فراهم شد.

5) جنبش اصلاح دینی: اقتدار گرایی بیش از اندازه کشیشان و مفسده های نهاد کلیسا با عکس العمل مردم، به ویژه دانشمندان و متفکران رو به رو گردید و در نتیجه نهضت اصلاح دینی شکل گرفت.

37. با ذکر حدیثی از پیامبر اسلام درباره جامعیت دین توضیح دهید؟

یکی از راههای شناسایی قلمرو دین، جامعیت دین است. اسلام مکتب جامع و همه جانبه و واقع گراست که در آن به همه جوانب نیازهای انسان، اعم از دنیوی و اخروی، جسمی و روحی، عقلی و عاطفی، فردی و اجتماعی توجه شده است.

که به سه دسته تقسیم می شوند:

- 1- احکام و قوانین مربوط به رابطه انسان با خدا
- 2- احکام و قوانین مربوط به رابطه انسان با خودش
- 3- آموزه های دینی مربوط به رابطه انسان با دیگران

پیامبر بزرگ اسلام فرمود : دستور انجام همه آن چیزی که شما را به بهشت نزدیک و از جهنم دور گرداند ، به شما داده ام و بیان کرده ام و همچنین شما را از همه چیزهایی که به جهنم نزدیک و از بهشت دور می کند ، نهی کرده ام.

38. دیدگاه قرآن را درباره مهدویت توضیح دهید؟

موعودی که در روایات اسلامی، به آمدنش در فرجام تاریخ وعده داده شده است، نمونه صالحان صادق و خلیفه الهی است که پس از جهانی شدن ظلم، قیام کرده و زمین را پر از عدل داد میکند. حتی اگر از عمر این جهان یک روز بیش نمانده باشد، خداوند آن روز را طولانی می کند تا خلیفه ای از خاندان رسول خدا و از فرزندان فاطمه، خلافت خدا در زمین را بر عهده گیرد. نام او مهدی به معنای هدایت یافته است و خداوند کار او را یک شبه به سامان می رساند.

39. مهمترین معیارهای ارزیابی ادیان را به طور مختصر بنویسید؟

1) عده ای برای رسیدن به این هدف مطالعه تاریخ زندگی بنیانگذاران و رهبران ادیان را پیشنهاد می کنند.

2) راه دیگر برای ارزیابی تجربه دینی یک پیامبر ، آزمودن انواع ارزش های انسانی است که ایجاد کرده و نیز فرهنگ و تمدنی است که از رسالت وی برخاسته است.

3) نباید میان اصول جهان بینی و مبانی اعتقادی یک دین ناسازگاری و تعارض باشد.

4) نظام دینی نباید راه تصدیق و فهم این را که چنین نظامی صادق است مسدود کند ، در غیر این صورت باید در صدق آن نظام تردید کرد

5) در صورتی که تنها دلیل عرضه یک نظام دینی ، حل معضلی خاص باشد

40. دیدگاه مورخان اندیشه اسلامی را درباره جانشینی پیامبر اکرم بنویسید؟

1- گروهی معتقد بودند که پیامبر جانشین خود را انتخاب کرده و نظریه امامت به عنوان استمرار نبوت را مطرح نموده و می بایست از علی (ع) و دیگر پیشوایان که از سوی پیامبر معرفی شده اند پیروی کرد. از این نظر آنان شیعه علی (ع) نام گرفتند

2- گروهی معتقد بودند که امامت با همه اهمیت و ضرورتش، یک مقام اجتماعی و عادی است که صاحب آن به دست توده مردم یا نخبگان و یا از راه معرفی خلیفه پیشین به این مقام برگزیده می شود.

41. امامت را تعریف نموده و مهمترین عناصر تشکیل دهند آن را بنویسید؟

امام به معنای پیشوا، پیشرو، سرپرست و مقتدا آمده است. امام در نزد عرب، چیزی است که پیروی و اطاعت می شود، اعم از اینکه آن چیز، انسان باشد یا کتاب، به حق باشد یا به باطل

1) جانشینی پیامبر: امام کسی است که پس از پیامبر بر مسند او می نشیند.

2) ریاست عامه: ولایت بر امت در امور دینی و دنیوی

3) واجب الاطاعه بودن: قید ولایت و سرپرستی خود و جوب اطاعت را به دنبال دارد.

42. امامت را تعریف کنید؟

پیشوایی و ریاست عامه دینی بر امت مسلمان در امور دنیوی و دینی، که به جانشینی پیامبر اعظم (ص) و برای حفظ شریعت و تداوم الهی است.

43. تفاوت دیدگاه شیعه و سنی را درباره امامت را به طور مفصل توضیح دهید؟

تفاوت اهل تشیع با تسنن در تصور امامت، نه تنها تفاوت آشکار، که اساس اختلاف آنان در مسایل مهمی از قبیل چگونگی نصب امام، ویژگیهای امام و مانند اینهاست.

شیعه و سنی دارای دو اختلاف اساسی در جایگاه امامت نیز هستند:

نخست، کلامی بودن امامت نزد شیعه و فقهی بودن و فرعی بودن آن نزد اهل سنت است؛ دیگر آنکه در نزد شیعه، نصب امام از افعال واجب خداست، اما در نزد اهل سنت از افعال واجب بندگان خداست

44. ضرورت امامت از دیدگاه عقل بیان نماید؟

برای امامت عامه از ادله عقلی کمک گرفته می شود:

متکلمان دو راه پیشنهاد کرده اند: 1- راه لطف 2- راه حکمت. نقطه مشترک هر دو روش، تصویر امامت به عنوان تداوم رسالت و جانشینی پیامبری است. در اصطلاح متکلمان لطف آن فعلی است که خداوند درباره بندگان انجام می دهد تا انجام تکلیف برای آنان سهل و آسان شود. پیام اصلی استدلال از راه حکمت، آن است که امامت مجوز ختم نبوت است.

45. حدیث ثقلین را بیان نماید؟

چکیده مدلول این حدیث، آن است که منظور از مولا، همان اولی به نفس یا اولی به طاعت است، زیرا:

1- پیامبر پیش از گفتن من کنت مولاه فعلی مولا، فرمود: ((آیا من نسبت به شما از خودتان اولی تر نیستم؟)) هدف تقارن این دو عبارت چیزی جز اثبات ولایت علی (ع) نبود.

2- پیامبر در آغاز سخنرانی از نزدیک شدن مرگ خود سخن گفته، نشان میدهد که پیامبر برای پس از مرگ خود، می خواهد خللی را که از رحلت او پدید می آید پر کند.

46. حدیث غدیر را بیان نماید؟

یکی از مهمترین ادله ولایت و امامت و خلافت بلا فصل حضرت علی علیه السلام حدیث معروف به «حدیث غدیر خم» است. مطابق این حدیث، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله حضرت امیر علیه السلام را از جانب خداوند متعال به امامت بعد از خود منصوب کرده است.

47. منظور از کلمه مولا در حدیث غدیر چیست؟

منظور از مولا همان اولی به نفس یا اولی به اطاعت است.

48. دیدگاه ادیان پیش از اسلام را درباره منجی بشریت بطور مختصراً توضیح دهید؟

در آیین یهود، در کتاب مقدس عبرانی عنوان مسیح، تداعی گر نجات بخشی رسالت مدار است. بنابر باور یهود آن زمان که مسیح بیاید، پادشاهی خدا بر زمین مستقر خواهد شد و همه ملتها به اورشلیم باز خواهند گشت.

در آیین هندو شخصیتی به نام کلکی در پایان دوره سیاهی که تمام دنیا را ستم و تاریکی گرفته سوار بر اسبی سپید و شمشیری آخته و شهاب گون ظهور میکند تا شرارت و ستم را ریشه برکند و عدالت و فضیلت را برقرار سازد.

در آیین بودا منجی موعود در آیین بودا، با مفهوم میتیره تبیین می گردد. که این واژه به معنای مهربان است. در الهیات بودایی، او را بودای پنجم و آخرین بودا می دانند که هنوز نیامده است او خواهد آمد تا همگان را نجات دهد.

در آیین زرتشت، موضوع نجات بخش با مفهوم سوشینت گره خورده است که به معنای سود رساننده است. این مفهوم اشاره به کسانی است که به نوبت در رأس هر هزاره از واپسین هزاره روزگار می آیند تا پلیدی را ریشه کن و جهان را نو کنند. مهمترین آنها، آخرینشان است.

در آیین مسیح، اندیشه موعود در سه گونه نشان داده شده است که گونه دوم برای ما مهم است

1- همان اندیشه موعود یهودی است که عیسی ناصری نقش مسیح نجات بخش را ایفا می کند.

2- نوید رجعت عیسی به مثابه داور جهان در آخر زمان

3- سخن از شخص دیگری است که خود عیسی مسیح وعده آمدنش را می دهد.

49. درباره طول عمر امام مهدی (عج) توضیح دهید؟

اگر عمر طولانی حضرت بر خلاف قوانین طبیعی شناخته شده باشد، دستگاه مهدویت از اسرار الهی و معجزه ای از معجزات مکرر تاریخ ادیان و پیامبران است. همانطور که در قرآن در سوره کهف خفتن 300 ساله اصحاب کهف و در سوره عنکبوت در آیه 14 عمر نوح 950 سال آمده است.

50. راز غیبت مهدی موعود (عج) را به طور مختصر بیان نمایید؟

از روایات می توان دریافت که اولاً، غیبت حجج الهی از سنتهای جاری خدا بوده، ثانیاً، غیبت اولیای الهی جزئی از امور غیبی است که هر خدا باور دینداری باید به آن ایمان داشته باشد، ثالثاً، راز و حکمت واقعی غیبت مهدی (عج) را تنها خدا می داند و به اولیای الهی نیز اجازه افشای آن داده نشده است.

51. درباره مرجعیت دینی و سیاسی فقها در عصر غیبت توضیح دهید؟

الف) مرجعیت دینی

از نگاه شیعه، امامان از رهگذر نوعی ارتباط با منابع خطا ناپذیر معرفت، محتوای دین و تفسیر معصومانه قرآن را در اختیار همگان قرار می دادند. طبیعی است که در دوران غیبت، ارتباط مسلمانان با چنین معرفتی قطع می شود، از این رو نقش عالمان دینی و سنت اجتهاد در این دوران برجسته تر می گردد.

ب) رهبری و زعامت سیاسی

با توجه به روایات صادر شده از پیامبر و امامان معصوم، که برخی از آنها را برشمردیم و بعضی دیگر بعدا بیان خواهد شد، وظیفه عالمان دین، منحصر در فهم و تفسیر و اجتهاد نیست، بلکه رهبر و زعامت سیاسی مسلمانان نیز بر عهده آنان است.

52. ولایت را تعریف نموده و در باره انواع آن توضیح دهید؟

واژه ولایت در معانی حب و دوستی، نصرت و یاری، متابعت و پیروی، سلطنت و چیرگی، رهبری و سرپرستی به کار رفته است. هنگامی که واژه ولایت، درباره فقیه به کار می رود، به معنای زمامداری و سرپرستی است.

1) ولایت تکوینی: سرپرستی موجودات جهان و عالم خارج و تصرف عینی در آنها؛ مانند ولایت نفس بر قوای درونی خودش.

2) ولایت بر تشریح: ولایت بر قانونگذاری احکام دین است؛ یعنی اینکه کسی حق جعل اصول و احکام شرعی را داشته باشد.

3) ولایت بر مردم: ولایت و سرپرستی امور در محدوده و چارچوب قانون الهی. که در لسان آیات و روایات و همچنین در عرف فقیهان در دو مورد به کار فته است.

ولایت بر مردم:

❖ ولایت بر محجوران: در جامعه کسانی هستند که بر اثر ناتوانی علمی یا عدم حضور، قادر به اداره امور خود نبوده و نیازمند سرپرستی دیگران هستند.

❖ ولایت بر خردمندان: تصدی بر امور جامعه اسلامی و حق تصرف در مسایل سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، حقوقی و خلاصه همه مسائل اجتماعی است.

53. به چه کسی فقیه می گویند و مهمترین ویژگی های آن را نام برده و توضیح دهید؟

مقصود از فقیه، در بحث ولایت فقیه، مجتهد جامع الشرایط است. فقیه دارای سه ویژگی است:

1) اجتهاد مطلق: فقیه باید در همه ابواب فقه اعم از عبادات، سیاسات و معاملات مجتهد باشد. با استفاده از طرح استدلالی امام خمینی (قدس سره) استفاده می شود که شرط لازم، فقاقت است نه افقهیت و اعلمیت.

2) عدالت مطلق: فقیه جامع الشرایط کسی است که افزون بر کمال عقل نظری، در ناحیه عقل عملی نیز به مقدار ممکن کامل باشد. فقیه باید مطیع تمایلات و هواهای نفسانی نباشد و گناهی از او سر نزند.

3) قدرت مدیریت و رهبری: باید بینش سیاسی و اجتماعی، تسلط بر ساز و کارهای اجرایی، آگاهی از خواسته ها و نیازمندیهای عصر خویش، آگاهی از شرایط زمان خود، شجاعت، قدرت اراده، قاطعیت در تصمیم گیری و هنر و استعداد مدیریت که زمینه استحقاق حاکمیت حکومت را فراهم می سازد، باشد.

54. دلایل نقل ضرورت ولایت فقیه را بنویسید؟

برای اثبات مشروعیت ولایت فقیه، افزون بر دلایل عقلی، به احادیث فراوانی استناد شده است. که به روشنی مبین انتصاب فقیهان و دین شناسان در دوران غیبت برای زمامداری و رهبری امت اسلامی است.

امام صادق (ع) در پاسخ این پرسش که آیا در مسائل اختلافی که نیازمند داوری و قضاوت است، می توان به سلطان (حاکم غیر دینی) و قضاوت منصوب از سوی او رجوع کرد، مراجعه به آنان را، رجوع به طاغوت دانسته و به شدت منع کرده و عالمان دینی را به عنوان حاکم بر جامعه اسلامی معرفی می کند.

پیامبر اکرم فرمودند: ((خدایا جانشیان مرا مورد رحمت خویش قرار ده)) از آن حضرت پرسیدند که جانشینان شما چه کسانی هستند؟ فرمود: ((آنان که پس از من می آیند و حدیث و سنت مرا روایت می کنند.)) منظور از راویان حدیث، ناقلان حدیث نیست و معنای عمیق تری دارد.

55. ولایت مطلقه فقیه را توضیح دهید؟

ولایت فقیه مطلقه فقیه، در واقع بحث بر سر حدود و حیطة اختیارات و محدوده حق حاکمیت و تصرف فقیه در امور اجتماعی مردم است.. فقیه‌ی که از دیدگاه شیعه، به نیابت از امام معصوم حق رهبری و ولایت دارد.

56. دیدگاه تشیع را درباره مشروعیت ولایت و حکومت فقیه بنویسید؟

فقیهان و اندیشوران شیعه اتفاق نظر دارند که حکومت و ولایت پیامبر بزرگ اسلام و امامان معصوم، مستند به نصب الهی است و مردم هیچ نقشی در مشروعیت ولایت سیاسی اجتماعی آنان ندارند، لیکن بسیاری این مسئله را نسبت به دوران غیبت نیز جاری می دانند.

57. جایگاه مردم را در نظام ولایی را شرح دهید؟

نقش مردم تنها در کارآمدی نظام و اجرای منویات رهبری خلاصه نمی شود؛ بلکه آنها هستند که با گزینش فقیه واجد شرایط به شیوه مستقیم یا غیر مستقیم؛ مصداق ولی امر و زمامدار جامعه را تعیین می کنند.

امام خمینی در صحیفه نور می فرمایند:

((حکومت اسلامی، حکومتی است که اولاً صددرصد متکی به آرای ملت باشد؛ به شیوه ای که فرد ایرانی احساس کند با رأی خود و کشور خود را می سازد و چون اکثریت قاطع این ملت مسلمان اند، پس باید موازین و قواعد اسلامی در همه زمینه ها رعایت شود.))